

תל-אביב

"מחסום השפה תמיד ישאיר אותי זרה" רות דיין-וולפנה, בין הבית בתל-אביב לדירה בפריז

”

לפני שנתיים הגשימה עורכת-הדין רות דיין-וולפנה חלום ישן, ורכשה דירה בפריז. פיסת גדל"ן שמאפשרת לה לנסוע להתאווה פעם בחודש, לסופ"ש ארוך. "פריז הופכת אותי לאנונימית", היא אומרת, "אני לא יודעת לדבר צרפתית שוטפת, אז איש לא מנחש שאני יכולה לדבר שיחה הרבה יותר אינטליגנטית מזו שאני מנהלת בצרפתית. פתאום אני לא האישה החזקה שמגיעה לדיונים בבית המשפט. אני מישהי אחרת בפריז, זו חוויה".

אנחנו נפגשות בסלון דירתם התל-אביבית של רות ובן זוגה תמיר פורת, מעצב כלי נשק, שמשקיפה על הים ממרומי הקומה ה-36. הדירה בפריז נמצאת בבניין לשימור משנת 1800. היא משופצת למשעי, אבל מצוידת גם בכרכובים ובאח לחימום, ושוכנת סמוך לשער הניצחון ולשאנז' אליזה, מרחק הליכה ממגדל אייפל.

הם חובבי אמנות, ואת היצירות היפות שבמרחב הבית רכשו בגלריות בפלאס דה וו' שבדובוע המארה ובנווה צדק בתל-אביב. חלק מהפריטים הם קוניים פעמיים – גם לכאן וגם לשם. "העובדה שיש פריטי אמנות או רהיטים שיש לנו גם בבית בתל-אביב וגם בבית בפריז, הופכת את הכול ליותר מוכר", היא מסבירה, "אבל מה שבעיקר גורם לי להרגיש בבית הוא העובדה שיש לי גם פה וגם שם את הבגדים שלי, את האופור, הבושם, הנעליים. למשל בפריז נמצאים רוב המעילים, סנדלים יש לי בשני הבתים. כשאני נוסעת מכאן לשם, אני לא לוקחת איתי כלום, רק דרכון ותיק אישי".

החלום נולד לפני המלחמה, אבל היא בהחלט האיצה את הגשמתו: "ב-7 באוקטובר תפסתי את הילדים שלי ואמרתי להם, 'אנחנו חייבים לברוח, כמו שסבא שלמה לא חיכה וברח ביום שבו הנאצים הגיעו לבזוז את החנות שלו בווינה. בערב הם כבר דפקו לו בודלת הבית'".

ומה הילדים אמרו?
"שניהם עלו על מדים, והלכו לצבא", היא אומרת בחיך קטן, אבל אצלה החרדות רק התעצמו. "פתאום היה לי צורך שיהיה לי בית נוסף בחו"ל. אני ותמיר התחלנו לדבר על זה. הוא מכיר את התהליך, הוא חי בפריז בילדותו, דובר את השפה ומתנהג בעיר כמו מקומי. לו יש דירה בפריז, ורציתי גם דירה משלי. בסוף התהליך רכשתי בית שאני לא יכולה שיהיה לי בארץ – בבניין עתיק ועם אח בסלון".

הבי הפוך מהמגדל המודרני שאת גרה בו כאן. "זה בניין עם היסטוריה. הוא נמצא בדובוע ה-16, שבו גרים לא מעט יהודים מבוססים. זו הסיבה שחיפשתי שם. רציתי להרגיש בבית. כשאני מדברת בחנויות הרובע בצרפתית, הם מזהים את המבטא הישראלי". הצרפתית, היא אומרת, התנגנה בה עוד מימי בית-הספר התיכון בנתניה, אף שבבית שלה דיברו יידיש כשלא רצו שהילדים יבינו. בגיל צעיר כבר החלה לנסוע לפריז לעיתים תכופות, "שם הרגשתי סוף-סוף שקט".

פריז

חברות או שהלכתי לאכול במסעדה. היה גם ערב אחד שהזמנתי וולט לדירה. אבל הקטע בפריז הוא דווקא המשלוחים של אובר, בתוך דקה הם אצלך, ווולט מאוד. גם המחירים בסופר זולים מאוד לעומת כאן".

גם חברים הם רוכשים לאט-לאט. זוג ישראלים לשעבר, היא שופטת והוא עורך-דין. הם חברים טובים, וגם את נותני השירותים היא כבר מכירה בשמותיהם, וגם למדה שכאשר מגיעים להתארח בבית תמיד מביאים פרחים, לא יין.

"יש לנו שם את החייט התוניסאי שאליו אני באה לקצר כל זוג מכנסיים שאני קונה, והוא נותן לי שירות מהיר כי הוא יודע שבאתי רק לסופ"ש. אותו דבר במכבסה, שהבעלים שלה היא יהודייה שהייתה לפני 50 שנה בקיבוץ ונותנת לנו שירות מהיר. יש לי את הספרית שעושה לי פן קרוב לבית, שזיהיתי שהיא יהודייה אבל לא אמרתי לה כלום, ואז יום אחד, כשהכנסתי את הטלפון שלה לנגיד, העירה לי שאני כותבת בעברית במקום בצרפתית, הרימה את החולצה ועל הבטן שלה יש קעקוע גדול של המילה 'אמא'. והכי מדהים זה בית-המרקחת של איזבל ופטרק. הייתי שם ביום העצמאות, הם שאלו מאיפה אני וסיפרו שיש להם ילדים בישראל. כששאלתי אם הם יודעים שזה יום העצמאות ענו 'את לא רואה שהתלבשנו כחול-לבן?'".

למרות החברים החדשים, הגופים, הרוגע והאווירה, רות יודעת שלעולם לא תרגיש באמת כמו בבית בפריז. "מחסום השפה ישאיר אותי זרה תמיד. השפה היא הכלי המיידי שלי. אני עורכת-דין, מדברת, משכנעת, יש לי פודקאסט, אני כותבת, פירסמתי שני ספרים ועכשיו סיימתי לכתוב את הספר השלישי, שקוראים לו 'לא משוגעת', מדריך לזיהוי, הישרדות ויצאה מקשר נרקסיסטי. חלק מהספר כתבתי בשקט מופתי בספרייה המדהימה העתיקה בפריז. אז לא להבין את השפה זה משהו שלא הכרתי. זה שונה".

זה פער של זהות.
"אני כבר בשלב שבו הזהות שלי לא מתערערת, אבל אני פתאום חווה משהו שמעולם לא חוויתי. אני מבינה שלא משנה איפה תהיה לי דירה, אין באמת לאן לברוח, תמיד אהיה ישראלית".

"כשהתחילה המלחמה, פתאום הפרשי הלחץ בין החיים פה לשם נעשו למשמעותיים הרבה יותר. בגלל שאני נוסעת פעם בחודש אני לא מתנהגת כתיירת, ולא רצה כרי להספיק דברים. ראיתי הכול, ואני הרבה יותר מרוכזת בעבודה בפריז מאשר בתל-אביב. אני יושבת וכותבת סיכומים של דיונים בספרייה עתיקה ויפהפייה, עם המנורות האישיות הירוקות והשקט המופתי. אם אני נשארת עד יום שני, אז ביום ראשון אני כל היום בחדר העבודה בדירה בפריז, בפגישות ביום עם לקוחות, כשמאחוריי הרקע של המשרד ואי-אפשר להבחין אם אני שם או לא. בסופי שבוע בפריז ההספקים שלי אדירים. אומרים שעובתי את הארץ לפריז, וזה מעצבן אותי כי לא עובתי, אני על הקו ולא מתייחסת לנסיעות לפריז כאל חופש, אלא כאל חיים".

מה זה אומר חיים?

"מעולם לא חייתי במקום אחר, לא הייתה לי כתובת זרה ולא מספר טלפון זר, ועכשיו יש לי. וכשאני עוזבת את הדירה בפריז אני מתגעגעת אליה כל הזמן, ממש מרגישה את הגעגוע בלב, והיא הרבה פחות 'פנס' מהדירה שלי כאן".

וכשאת בפריז את מתגעגעת לתל-אביב?

"כשאני בפריז אני מתגעגעת רק לילדים שלי, זו האמת. כשמלחמת פברואר פרצה עם איראן נתקעתי שם, יצא שנשאיתי שבועיים שלמים. מה שלא מתאפשר לי בדרך כלל בגלל הדיונים בבית-המשפט. עברתי כל יום מהבוקר ביום, בערבים נפגשתי עם

צילומים: קובי קואקוס, מהאלבום הפרטי